

Koncepce budoucího rozvoje Gymnázia Budějovická

Status quo

Gymnázium Budějovická (GyBu) je špičková instituce, právem hrdá na svou tradici zahrnující sedm dekad a průkopnická ve svém bilingvním zaměření. Česko-španělské vyučování zde začalo již v době, kdy se španělština na českých středních školách takřka nevyskytovala, a v současnosti, kdy se naopak prosazuje i na úkor dříve běžnějších cizích jazyků, má tak GyBu náskok ve věhlasu, know-how i síti relevantních partnerských vztahů.

Jak dvojjazyčné, tak i všeobecné gymnaziální vzdělávání zde probíhá na excelentní úrovni a s výtečnými výsledky. Stoprocentně kvalifikovaný pedagogický sbor, zaběhnuté formy vedení a kontroly, bohatě rozvinutá extrakurikulární činnost (soutěže, zájezdy, dobrovolnictví), úspěšnost absolventů a dlouhodobě nekolísající pověst elitního vzdělávacího ústavu tvoří základ, na němž bude radost dále stavět.

Quietas non movere

Nesnadno se vytyčuje cesta dalšího rozvoje školy, jež působí ve formálních ohledech i z neformální pověsti jako dokonalá a na níž ani pečlivá ČŠI neshledává žádné slabé stránky, ba dokonce její praxi označuje za příkladnou. Základním heslem, jímž bych se řídil v roli nastupujícího ředitele, by tudíž bylo „s funkčním nehýbat“. Nepřicházet jako reformátor, ale jako pozorovatel. Současně je ale zřejmé, že v prudce se měnícím světě není možné postavit další existenci školy jen na nekonečném opakování téhož.

Není potřeba měnit funkční, oproti dřívější době zjednodušenou strukturu gymnázia, tj. osmileté všeobecné a šestileté bilingvní studium. V dalších bodech se soustředím spíše na dílčí oblasti, jimž bych v souladu se svým přesvědčením a v kontextu schválených tendencí rozvoje vzdělávání v Praze 2024-27 přikládal váhu a snažil se na ně směřovat pozornost pedagogů i finanční prostředky. Spíše než o změny v obsahu vzdělávání by šlo o pravidelnou revizi osvojování klíčových kompetencí, rozvoj průřezových témat a soft skills, zlepšení komunikace v rámci školy i navenek.

U každého jednotlivého tématu bych vždy ctěl dosavadní formy a zkušenosti a k případným změnám přistupoval až na základě širšího konsensu pedagogů s patřičnou odborností nebo zájmem. Péče o kolektiv pracovníků je u mě vždy na prvním místě, na jejich postojích a názorech mi záleží. Stabilní a loajální pedagogický sbor je největším pokladem každé školy a zaslouží si maximální pozornost i investice. Za důležité partnery v rozhodování považuji také školskou radu a studentský parlament.

Metody:

- DVPP vč. zapojení externích odborníků
- teambuildingové akce
- vstřícnost při tvorbě rozvrhů a naplňování individuálních potřeb – zkrácené úvazky, možnost přípravy z domova
- hostování na schůzích ŠR a SP

Gaudeamus iuvenes dum sumus

Na GyBu funguje školní poradenské pracoviště poskytující služby pro prevenci sociálně patologických jevů a pro duševní zdraví v nadprůměrné kvalitě. Tato oblast školní práce si zaslouží mimořádnou pozornost a pravidelnou revizi postupů a výsledků. Ačkoli situace na samotném gymnáziu je v tomto ohledu velmi dobrá, obecně je psychické zdraví mládeže kritickým tématem a je namístě vybavit žáky a žákyně dostatečným, mnohvrstevným a osobně prožitým školením i pro zbytek života. Také v souvislosti s tragédiemi, k nimž nyní na školách dochází, je vhodné zvýšit ostražitost k zárodečným projevům osobní tísně, jež se bez patřičné péče mohou neblaze rozvinout.

Metody:

- všestranná podpora ŠPP
- využití šablon JAK
- systematický monitoring, vyhodnocování a následná péče
- schránka důvěry (fyzická či on-line)
- školení třídních učitelů (a jejich náležitě odměňování!)
- dobře vedené třídnické hodiny
- tematická školení ped. sboru (změny chování mládeže, ochrana měkkých cílů apod.)
- vstřícnost a komunikativnost k rodičům
- mimoškolní akce na čerstvém vzduchu
- divadelní kroužek
- podpora bezpečné a sdílné atmosféry v celé škole

Non scholae sed vitae discimus

Moderní školství zavádí aktivizační a individualizační metody výuky, zatímco klasická forma výkladu a zkoušení ustupuje do pozadí. I v prostředí gymnázia připravujícího mládež na univerzitní studia by měly mít místo interaktivní, nesedavé metody výuky a poznávání, stejně jako formativní hodnocení.

Spolu s rozvojem nových potřeb, možností a modelů života vyvstává otázka patřičnosti dělení klasických školních předmětů a potřeba jejich redefinice či vzájemné provázanosti. Není nutno hned předměty rušit či vymýšlet nové, ale jednorázové či pravidelné akce umožňující mezioborový přesah by měly mou podporu, stejně jako bohatá nabídka nepovinných předmětů ve vyšších ročnících.

Odborná debata se věnuje také otázce využitelnosti nabytých znalostí v pozdější praxi, o níž vzhledem k technologickému a společenskému vývoji nemáme dosti jasnou představu. Do výuky by se to mělo promítat a učitel by neměl utíkat před otázkou „na co mi to bude?“. Podpory by se mělo dostat aktivitám zprostředkujícím žactvu reálné pracovní prostředí, příp. nabízejícím vyzkoušet si znalosti a dovednosti ve skutečném provozu.

Metody:

- vrstevnické vyučování
- týmová práce napříč ročníky
- mezioborové projektové dny
- exkurze, stáže
- spolupráce s fakultami a firmami
- využití šablon JAK

De omnibus dubitandum

Mediální gramotnost a kritické myšlení se během posledních let, tj. především od počátku epidemie Covid-19 a intenzifikované hybridní války, staly pilířem dalšího fungování naší země a Evropy, jak ji známe. Nejnovější trend v podobě (dez)informačního obsahu generovaného AI je dalším impulzem. Do popředí se dostala nezbytnost kritické úvahy, ověřování zdrojů, srovnávání pohledů a verzí. Z toho vyplývá, že kritické myšlení musí být nedílnou součástí výuky všech předmětů už od prvních ročníků.

S tím souvisí i zvýšená potřeba uvědomění národní a evropské identity. Výuka v evropských souvislostech by se neměla omezovat na zeměpis a dějepis, ale proniknout i do jiných předmětů. Ve španělské sekci je to samozřejmost, ve všeobecné bych byl pro posílení, např. ve výuce jazyků. Důležitý je morální rozměr výuky a budování pevného vztahu k pravdě, která je červenou nití spojující velké události a osobnosti našich dějin, zatímco dnes musí své postavení ve veřejném diskurzu namáhavě hájit.

Metody:

- přednáškové dny – i vícedenní akce běžné na jiných gymnáziích
- exkurze
- zahraniční partnerství a výjezdy
- úprava tematických plánů

Mens sana in corpore sano

Gymnasion v původním významu znamená tělocvična. GyBu je ve věci péče o tělesné zdraví opět na vysoké úrovni a nabízí prakticky vše, co lze od moderní střední školy očekávat. I ve spojitosti s výše řečeným proto jen připomenu, že podporuji každou vzdělávací aktivitu spojenou s pohybem, s pobytem na vzduchu či s tělesnou námahou. Nejúspěšnější školní zájezdy, které jsem vedl, vždy kombinovaly poznávací a turistickou část, včetně přechodů pohoří s odstupňovanou náročností. Fyzická aktivita má prokazatelně pozitivní účinky jak na psychické zdraví, tak i na studijní výsledky. Nová venkovní učebna na GyBu je důležitým krokem vyjadřujícím vůli k posílení této „outdoorové“ složky vzdělávání (i když vyvolává otázku, zda i tady je nutné sedět v lavici a po dvojicích), v dalších takových krocích bych rád pokračoval.

Metody:

- hledání finančních zdrojů pro další úpravy v areálu školy
- sportovní a adaptační kurzy
- bohatá nabídka tělocvičných kroužků

Naturae convenienter vivere oportet

V době, kdy už ochrana životního prostředí není věcí volby, ale nutností, je samozřejmé, aby právě vzdělávací instituce dělala v tomto směru maximum. V GyBu je opět na co navazovat, protože ekologické aktivity jsou zde již roky zabydlené (projekt Zelená škola). Na jejich další rozvoj bych kladl značný důraz a pedagogický sbor bych motivoval, aby šel příkladem.

Týká se to i další modernizace školní budovy. Mnohé už je hotovo, ale má-li stavba z 50. let vyhovovat současným standardům, budou potřeba další investice.

Metody:

- ekologie v tematických plánech
- projekty, exkurze a výlety
- dobrovolnictví
- třídění odpadu vč. hliníku (projekt Člověče, recykluj)
- digitalizace
- účast v kampaních Uklidme Česko, Skutečně zdravá škola apod.
- modernizace budovy a zařízení ve spolupráci se zřizovatelem

Omnium terrarum pulcherrima es Hispania

První česko-španělské gymnázium v České republice si během let vybudovalo výsostné postavení podpořené množstvím nadstandardních vztahů a partnerství. Této složce je třeba věnovat náležitou péči, udržovat, posilovat a rozvíjet vztahy s velvyslanectvími Španělska a latinskoamerických zemí, se vzdělávacími a kulturními institucemi. I nadále by mělo být samozřejmostí, že studenti GyBu mají možnost vycestovat na poznávací a studijní pobyty do hispanofonních zemí, pedagogové na stáže a studia a také že na škole učí kvalifikovaní rodilí mluvčí.

Jako absolvent studia španělštiny, překladatel, tlumočník, průvodce CK specializovaný na Španělsko a pedagog, který výuku španělského jazyka zaváděl na všech školách, jimiž prošel, mám mimořádný zájem o tuto složku fungování GyBu a jsem připraven věnovat jí patřičnou pozornost a energii. Vnímám ji nejen jako studijní obor, ale také jako součást kulturní diplomacie ČR, přípravu absolventů pro práci v evropských institucích a nástroj k upevňování demokratických hodnot v naší zemi.

Metody:

- využívání partnerství a fondů, vyhledávání nových
- Erasmus+
- ČNFB – partnerství s bilingvní školou v Německu

Conclusio

Gymnázium Budějovická má za sebou roky růstu a prosperity, vybudovalo si pevné místo a skvělou pověst, a ty je potřeba dále upevňovat. Bylo by mi ctí, kdybych se mohl na tomto rozvoji podílet.

Souhlasím se zveřejněním této koncepce.